

Bejegyzett élettársi kapcsolat

Az ügyintézéshez szükséges:

Magyar állampolgárok esetén mindkét fél részéről az alábbiak szükségesek:

- az élettársak érvényes személyazonosító igazolványa (vagy más személyazonosításra szolgáló okirat)
- az élettársak személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági bizonyítványa (lakcímkártya)
- az élettársak születési anyakönyvi kivonata, ha rendelkezésre áll
- az élettársak családi állapot igazolása (elvált családi állapot esetén a házasságot felbontó jogerős bírósági ítélet, vagy házassági anyakönyvi kivonat, melynek megjegyzés rovatában szerepel a válás ténye; özvegy családi állapot esetén a volt házastárs halotti anyakönyvi kivonata)

Külföldi állampolgárral vagy külföldi állampolgárok bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésének bejelentése előtt kérjük Önöket, hogy tájékozódjanak személyesen az anyakönyvvezetőnél!

Ügyintézés díja:

Az egyes anyakönyvi események engedélyezésének szabályairól, valamint az azokért fizetendő térítési díjakról szóló 16/2011. (IX. 30.) Rétság Város Önkormányzata képviselő-testületének önkormányzati rendeletében meghatározott esetekben és összegben.

Leírás:

A bejegyzett élettársi kapcsolat csak azonos nemű személyek között jöhet létre.

A 2009. évi XXIX. törvény 2009. július 1-jétől az azonos nemű élettársak számára lehetővé teszi, hogy kapcsolatukat bejegyzett élettársi kapcsolatként tegyék hivatalossá. A bejegyzett élettársi kapcsolat joghatásait tekintve a házasság jogintézményéhez hasonló.

A bejegyzett élettársi kapcsolat létrehozását megelőző eljárás

A bejegyzett élettársi kapcsolat csak azonos nemű személyek között jöhet létre. Ahhoz, hogy kapcsolatukat hivatalossá tegyék, fel kell keresniük valamelyik

körzetközpontban (olyan település, ahol van okmányiroda) működő anyakönyvvezetőt, ahol nyilatkozniuk kell arról, hogy a bejegyzett élettársi kapcsolatnak legjobb tudomásuk szerint nincs törvényes akadálya és igazolniuk kell a bejegyzett élettársi kapcsolat törvényes feltételeinek meglétét is.

Minderről az anyakönyvvezető jegyzőkönyvet készít. A szándéknyilatkozatot fő szabály szerint személyesen lehet megtenni, amennyiben azonban a felek egyike nem rendelkezik magyarországi bejelentett lakcímmel, a szándék bejelentése történhet írásban is külföldi anyakönyvvezető vagy közjegyző, illetve a magyar hivatásos konzuli képviselő előtt tett hitelesített és hiteles magyar nyelvű fordítással ellátott nyilatkozatával.

Ez alkalommal az anyakönyvvezető a bejegyzett élettársi kapcsolat létrehozásának időpontját is kitűzi, mely során az anyakönyvvezetőnek a felek kívánságát figyelembe kell vennie. A házassággal szemben a törvény nem ír elő 30 napos várakozási időt a bejelentés és a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítése között. Fontos tudni, hogy amennyiben a bejegyzett élettársi kapcsolat létrehozását megelőző eljárásról készített jegyzőkönyv felvételét követő egy éven belül nem kerül sor a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésére, az eljárást meg kell ismételni.

A bejegyzett élettársi kapcsolat létrejöttének törvényes akadályai

A bejegyzett élettársi kapcsolatáról szóló törvény rendelkezései szerint a házasságra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni a bejegyzett élettársi kapcsolatra is, kivéve, ha maga a törvény nem rendelkezik eltérően.

A bejegyzett élettársi kapcsolat és a házasságkötés *létrejöttének feltételei* között két lényeges különbség van:

- a házasság két különemű személy között, a bejegyzett élettársi kapcsolat azonos neműek között jöhet csak létre;
- 16. életévét betöltött kiskorúaknak lehetőségük van gyámhatósági engedély birtokában a házasságkötésre, bejegyzett élettársi kapcsolatot azonban csak akkor lehet létesíteni - ha mindkét fél - már betöltötte a 18. életévét.

A bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésének akadályát jelent az is, ha valamelyik fél korábban házasságot vagy bejegyzett élettársi kapcsolatot létesített, és azt még jogerősen nem bontotta fel bíróság, illetve utóbbi esetén bíróság vagy közjegyző.

Nem létesíthető bejegyzett élettársi kapcsolat

- az egyenes ági rokonok és testvérek,
- a testvérnek testvére vér szerinti leszármazója,
- a bejegyzett élettársnak volt bejegyzett élettársa egyenes ági rokona között. Ez utóbbi két esetben azonban a jegyzőtől felmentést lehet kérni.

Nem létesíthet érvényesen bejegyzett élettársi kapcsolatot az, aki

- a bejegyzett élettársi kapcsolat létrejöttékor cselekvőképességet kizáró gondnokság alatt áll, vagy
- a bejegyzés időpontjában valamelyik fél nyilvánvalóan cselekvőképtelen állapotában van, jöllehet ilyen hatályú gondnokság alatt nem áll.

A bejegyzett élettársi kapcsolat létrejötte

A bejegyzett élettársi kapcsolat létesítése nyilvános és méltóságteljes. Természetesen a nyilvánosságot mellőzni kell abban az esetben, ha ezt a felek kifejezetten kérik.

Amennyiben a felek a boldogító igent a hivatali helyiségen kívül, máshol kívánják kimondani, erre az önkormányzat jegyzőjétől kell engedélyt kérni. Az engedély megadása esetén a feleknek kell gondoskodniuk

- a tanúk, - és ha szükséges - a tolmács vagy a jelbeszédben jártas személy jelenlétének biztosításáról,
- a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésének méltó körülményeiről,
- az anyakönyvvezető helyszínre és a hivatali helyiségbe való utazásáról, és
- az anyakönyvvezető őrizetében lévő anyakönyvnek a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésének helyszínére való szállításáról és a hivatali helyiségbe való biztonságos visszaszállításáról, valamint az anyakönyv helyszínen való biztonságos kezelésének feltételeiről.

A bejegyzett élettársi kapcsolat akkor jön létre, ha az anyakönyvvezető által kitűzött időpontban és helyen

- a két 18. életévét betöltött,
- azonos nemű személy
- az anyakönyvvezető előtt együttesen megjelenik és ott
- két nagykorú, cselekvőképes tanú jelenlétében

- személyesen kijelentik azt a szándékukat, hogy
- egymással bejegyzett élettársi kapcsolatot kívánnak létesíteni,
- az anyakönyvvezető a kijelentés után a bejegyzett élettársi kapcsolatot bejegyzési anyakönyvbe és
- az anyakönyvi bejegyzést a felek, a tanúk és az anyakönyvvezető aláírja.

Amennyiben az aláírást a felek valamelyike, a tanú vagy - ha közreműködött tolmács - a tolmács azt megtagadja, de egyébként minden törvényes feltétel adott volt a bejegyzett élettársi kapcsolat létrejöttéhez, az anyakönyvvezető az aláírás rovatra feljegyzi az aláírás megtagadásának tényét. Az aláírás megtagadása nem akadályozza annak, hogy érvényesen létrejöjjön a bejegyzett élettársi kapcsolat.

A bejegyzett élettársi kapcsolat joghatásai

A bejegyzett élettársi kapcsolat joghatásait illetően is általánosságban a házasságról, a családról és a gyámságról szóló 1952. évi IV. törvénynek (a továbbiakban: Csjt.) a házasságra vonatkozó szabályai alkalmazandók. Azonban - hasonlóan a két jogintézmény létrejöttének törvényes feltételeihez - a joghatásukban is vannak különbségek.

A két jogintézmény joghatásait tekintve azonos a Csjt.-ben szabályozott vagyoni, a lakáshasználat rendezése, egymással és a rokonokkal szemben fennálló tartási kötelezettség, sőt ezen felül az élet más területeit szabályozó jogszabályokból eredő jogok és kötelezettségek vonatkozásában is. Így pl. egészségügyi, társadalombiztosítási, szociális, munkajogi kedvezmények, jogosultságok döntési jogok, tanúvallomás megtagadásának joga stb. A bejegyzett élettársak a házastársakéval azonos státusban vannak az öröklési jog tekintetében is.

A házastársak és a bejegyzett élettársak jogaiban különbség

- az örökbefogadás,
 - az emberi reprodukció,
 - az apasági vélelem és
 - a névviselés
- vonatkozásában van.

Örökbefogadás

A bejegyzett élettársi kapcsolatban élők számára a törvény nem teszi lehetővé a közös gyermekké fogadást. Ez azt jelenti, hogy a bejegyzett élettársak:

közösen nem fogadhatnak örökbe gyermeket,

és arra sincs lehetőségük, hogy az egyik bejegyzett élettárs a másik, az élettársi kapcsolatba bevitt gyermekét fogadja örökbe.

Emberi reprodukció

Nem alkalmazhatók a bejegyzett élettársak esetén az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvénynek az emberi reprodukcióra irányuló rendelkezései sem. [A reprodukciós eljárást akkor alkalmazzák, ha bármely félnél fennálló egészségi ok (meddőség) következtében a kapcsolatból természetes úton nagy valószínűséggel egészséges gyermek nem származhat.] Ez az eljárás csak házastársak és különemű élettársak esetén alkalmazható, ez utóbbinál is csak akkor, ha az élettársak egyike sem áll házastársi kapcsolatban.

Apaság vélelme

A gyermek apjának alapesetben azt kell tekinteni, akivel az anya a fogamzási idő kezdetétől a születéséig házasságban élt. Vannak azonban olyan esetek, amikor az anya csupán fenti idő egy részét töltötte házasságban, vagy a fogamzás után elvált és újból házasságot kötött, vagy az anya hajadon volt, amikor megfogant és megszületett a gyermek. A Csjt. ezekre az esetekre tartalmaz szabályokat és mondja ki, hogy kit kell vélelmezni a gyermek apjaként.

A bejegyzett élettársi kapcsolatban élőkre azonban ezek a szabályok nem vonatkoznak.

Névviselés

A házastársak eldönthetik, hogy a házasság megkötését követően részben vagy egészben megtartják-e saját nevüket, illetve ugyancsak részben vagy egészben felveszik házastársuk nevét. A bejegyzett élettársaknak ilyen választási lehetőségük nincs, ők nem vehetik fel egymás nevét. A törvény ugyanakkor tartalmaz a névviselésre vonatkozó szabályokat, azokra vonatkozóan, akik a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésekor a kapcsolat regisztrálása előtt megszűnt házasságukból eredő "felvett" nevet, vagyis volt férjük vagy feleségük nevét viselik.

A törvény rendelkezései szerint:

A bejegyzett élettárs a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésekor volt férje nevét a házasságra utaló toldással ("-né") már nem viselheti tovább, és amennyiben a bejegyzett élettársi kapcsolata megszűnik, akkor sem éled fel ez a joga. Ha a leendő bejegyzett élettárs a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítését megelőzően házassági névként volt férje nevét vagy családi nevét viseli a házasságra utaló toldással, és házassági nevét nem módosítja másik házassági névviselési formára, a születési családi nevének viselésére jogosult.

Más házassági névviselési formák esetén a bejegyzett élettársi kapcsolatot létesítő fél eldöntheti, hogy korábbi házassági nevét megtartja, vagy visszatér születési családi nevének viseléséhez.